Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 11 lipca 2013 r.*

Zbliżanie ustawodawstw — Własność intelektualna — Prawo autorskie i prawa pokrewne — Wyłączne prawo do zwielokrotniania — Dyrektywa 2001/29/WE — Artykuł 5 ust. 2 lit. b) — Godziwa rekompensata — Stosowanie opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny przeznaczonej na sfinansowanie rekompensaty w sposób niezróżnicowany, lecz z możliwością zwrotu — Przekazanie części przychodu podmiotom praw autorskich i części instytucjom społecznym i kulturalnym — Podwójne uiszczenie opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w ramach transakcji transgranicznej

W sprawie C-521/11

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberster Gerichtshof (Austria) postanowieniem z dnia 20 września 2011 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 12 października 2011 r., w postępowaniu:

Amazon.com International Sales Inc.,

Amazon EU Sàrl,

Amazon.de GmbH,

Amazon.com GmbH, w likwidacji,

Amazon Logistik GmbH

przeciwko

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), prezes izby, G. Arestis, J.C. Bonichot, A. Arabadjiev i J.L. da Cruz Vilaça, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 grudnia 2012 r.,

* Język postępowania: niemiecki.

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Amazon.com International Sales Inc., Amazon EU Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon.com GmbH oraz Amazon Logistik GmbH przez G. Kucskę oraz U. Börgera, Rechtsanwälte, oraz przez B. Van Asbroecka, avocat,

— w imieniu Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH przez M. Waltera, Rechtsanwalt, oraz U. Sedlaczek,

— w imieniu rządu austriackiego przez A. Poscha, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a oraz S. Meneza, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, M. Szpunara oraz M. Drwięckiego, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu fińskiego przez M. Pere, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Samnaddę oraz F. Bulsta, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 marca 2013 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. L 167, s. 10).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Amazon.com International Sales Inc., Amazon EU Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon.com GmbH, w likwidacji, i Amazon Logistik GmbH (zwanymi dalej łącznie „Amazonem") a Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH (zwaną dalej „Austro-Mechaną") w przedmiocie żądania przez tę ostatnią zapłaty, na podstawie przepisów prawa austriackiego, wynagrodzenia należnego z tytułu wprowadzenia do obrotu nośników zapisu.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z motywami 10, 11 i 35 dyrektywy 2001/29:

„(10) Autorzy i artyści wykonawcy, aby móc kontynuować swoją twórczą i artystyczną pracę, muszą otrzymywać stosowne wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów, tak samo jak producenci, aby móc finansować tę pracę. Wytworzenie produktów takich jak fonogramy, filmy lub produkty multimedialne oraz takie usługi jak usługi »na żądanie« wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych. Dla zagwarantowania takiego wynagrodzenia i uzyskania zadowalającego przychodu z tych inwestycji konieczna jest właściwa ochrona prawa własności intelektualnej.

(11) Skuteczny i ścisły system ochrony praw autorskich i pokrewnych jest jednym z głównych sposobów zapewniających powstawanie twórczości kulturalnej w Europie i uzyskanie niezbędnych środków oraz zachowanie niezależności i godności [dla] twórców i artystów wykonawców.

[...]

(35) W niektórych przypadkach dotyczących wyjątków lub ograniczeń podmioty praw autorskich powinny otrzymać godziwą rekompensatę jako [adekwatne] wynagrodzenie za korzystanie z ich utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną. Przy określaniu formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej godziwej rekompensaty należy uwzględnić okoliczności każdego przypadku. Przy ocenie tych okoliczności pomocnym kryterium byłaby potencjalna szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich w wyniku danej czynności. W przypadku gdy podmiot praw autorskich przyjął już zapłatę w innej formie, na przykład jako strona opłaty licencyjnej, specjalna lub oddzielna zapłata może nie być należna. Wysokość godziwej rekompensaty musi uwzględniać stopień wykorzystania zabezpieczeń technicznych przewidzianych w niniejszej dyrektywie. W niektórych przypadkach, gdy szkoda poniesiona przez podmiot praw autorskich jest niewielka, może nie powstać żadne zobowiązanie do zapłaty".

4 Artykuł 2 tej dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie przewidują wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniania bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania utworu, przy wykorzystaniu wszelkich środków i w jakiejkolwiek formie, w całości lub częściowo:

a) dla autorów – w odniesieniu do ich utworów;

b) dla artystów wykonawców – w odniesieniu do utrwaleń ich przedstawień;

c) dla producentów fonogramów – w odniesieniu do ich fonogramów;

d) dla producentów pierwszych utrwaleń filmów – w odniesieniu do oryginału i kopii ich filmów;

e) dla organizacji radiowych i telewizyjnych – w odniesieniu do utrwaleń ich programów, niezależnie od tego, czy te programy transmitowane są przewodowo lub bezprzewodowo, włączając drogę kablową lub satelitarną".

5 Artykuł 5 tej dyrektywy, zatytułowany „Wyjątki i ograniczenia", stanowi w ust. 2:

„Państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątki lub ograniczenia w odniesieniu do prawa do zwielokrotniania określonego w art. 2 w następujących przypadkach:

[...]

b) w odniesieniu do zwielokrotniania na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną do prywatnego użytku i do celów ani bezpośrednio, ani pośrednio handlowych, pod warunkiem że podmioty praw autorskich otrzymają godziwą rekompensatę, uwzględniającą zastosowanie lub niezastosowanie środków technologicznych określonych w art. 6, w odniesieniu do danych utworów lub przedmiotów objętych ochroną;

[...]".

Prawo austriackie

6 Paragraf 42 Urheberrechtsgesetz (ustawy o prawie autorskim) z dnia 9 kwietnia 1936 r. (BGBl. 111/1936), zmienionej Urheberrechtsgesetz-Novelle z 2003 r. (nowelą ustawy o prawie autorskim, BGBl. I, 32/2003), (zwanej dalej „UrhG") brzmi następująco:

„1. Każdy może wykonać pojedyncze kopie utworu na papierze lub na podobnym nośniku na użytek osobisty.

[...]

4. Każda osoba fizyczna może wykonać pojedyncze kopie utworu na nośnikach innych niż te, o których mowa w ust. 1, na użytek prywatny, nie w celach bezpośrednio ani pośrednio handlowych.

[...]".

7 Paragraf 42b UrhG stanowi:

„1. Jeżeli z charakteru utworu wynika, że utwór nadawany przez radio lub publicznie udostępniony albo utrwalony na wyprodukowanym do celów handlowych nośniku obrazu lub dźwięku będzie wskutek utrwalenia na nośniku obrazu lub dźwięku zgodnie z § 42 ust. 2–7 zwielokrotniany na użytek osobisty lub prywatny, w przypadku gdy nośnik zostaje wprowadzony na rynek krajowy odpłatnie do celów handlowych, twórca ma prawo do stosownego wynagrodzenia (z tytułu czystych nośników). Za nośnik zapisu uważa się niezapisane nośniki zapisu obrazu lub dźwięku nadające się do takiego zwielokrotniania albo inne nośniki zapisu dźwięku lub obrazu przeznaczone do tego celu.

[...]

3. Następujące osoby są zobowiązane do zapłaty godziwego wynagrodzenia:

1) w odniesieniu do wynagrodzenia z tytułu czystych nośników i urządzeń: osoba, która z terytorium krajowego jako pierwsza wprowadziła na rynek nośnik zapisu lub urządzenia do zwielokrotniania odpłatnie do celów handlowych;

[...]

5. Tylko organizacje zbiorowego zarządzania prawem autorskim mogą egzekwować prawo do wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1–2.

6. Organizacje zbiorowego zarządzania prawem autorskim są zobowiązane do zwrotu stosownego wynagrodzenia:

1) podmiotom eksportującym za granicę nośniki zapisu lub urządzenia do zwielokrotniania przed ich sprzedażą konsumentowi końcowemu;

2) podmiotom wykorzystującym nośniki zapisu do zwielokrotniania za zgodą uprawnionego podmiotu; wskazówki w tym względzie są wystarczające".

8 Paragraf 13 Verwertungsgesellschaftengesetz z dnia 13 stycznia 2006 r. (austriackiej ustawy o organizacjach zbiorowego zarządzania BGBl. I, 9/2006) stanowi:

„1. Organizacje zbiorowego zarządzania mogą tworzyć instytucje do celów społecznych i kulturalnych w interesie reprezentowanych przez nie podmiotów uprawnionych do otrzymania wynagrodzenia oraz dla członków ich rodzin.

2. Organizacje zbiorowego zarządzania, które egzekwują prawo do rekompensaty z tytułu czystych nośników, są zobowiązane do tworzenia instytucji do celów społecznych lub kulturalnych oraz do zapłacenia im 50% przychodów z rekompensaty, po odjęciu kosztów zarządzania [...].

3. Organizacje zbiorowego zarządzania określają konkretne zasady dotyczące kwot wypłacanych przez ich instytucje na cele społeczne i kulturalne.

4. W odniesieniu do funduszy przekazywanych instytucjom społecznym lub kulturalnym i pochodzących z wynagrodzenia z tytułu czystych nośników kanclerz federalny może, w drodze rozporządzenia, określić, jakie okoliczności muszą być brane pod uwagę przez zasady sformułowane na podstawie ust. 3. Uregulowanie to musi w szczególności zapewnić, by:

1) stosunek kwot przyznawanych instytucjom społecznym z jednej strony oraz instytucjom kulturalnym z drugiej strony był zrównoważony;

2) jeżeli chodzi o instytucje społeczne, możliwe było w pierwszej kolejności indywidualne wspieranie podmiotów praw autorskich w potrzebie;

3) kwoty przyznawane instytucjom kulturalnym powodowały wspieranie interesów podmiotów praw autorskich".

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

9 Austro-Mechana jest spółką zajmującą się zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi, która wykonuje prawa twórców i podmiotów uprawnionych z tytułu praw pokrewnych do wynagrodzenia z tytułu nośników zapisu, o którym to wynagrodzeniu mowa w § 42b ust. 1 UrhG.

10 Amazon jest międzynarodowym koncernem zajmującym się internetową sprzedażą produktów, w tym nośników zapisu, o których mowa w tym przepisie.

11 Wykonując zlecenia składane przez Internet przez klientów z Austrii, którzy w tym celu zawarli umowy początkowo z Amazon.com International Sales Inc., z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, a następnie z Amazon EU Sàrl, z siedzibą w Luksemburgu, Amazon, począwszy od maja 2006 r., wprowadzał do obrotu w Austrii nośniki zapisu w rozumieniu § 42b ust. 1 UrhG.

12 Austro-Mechana pozwała Amazon przed Handelsgericht Wien, żądając solidarnej zapłaty stosownego wynagrodzenia, o którym mowa w § 42b ust. 1 UrhG, za nośniki zapisu wprowadzone do obrotu w Austrii w latach 2002–2004.

13 Kwota wynagrodzenia, jakiej Austro-Mechana żądała z tytułu nośników zapisu wprowadzonych do obrotu w pierwszym półroczu 2004 r., wynosiła 1 856 275 EUR. W odniesieniu do pozostałego okresu, którego dotyczył pozew, Austro-Mechana wniosła o nakazanie Amazonowi ujawnienia informacji księgowych niezbędnych do umożliwienia jej ustalenia wysokości swojego roszczenia.

14 W swoim wyroku częściowym Handelsgericht Wien uwzględnił wniosek o nakazanie ujawnienia informacji księgowych i postanowił wstrzymać się z wydaniem orzeczenia w przedmiocie żądania zapłaty. Jako że wyrok ten został utrzymany w mocy w drugiej instancji, Amazon wniósł środek zaskarżenia do Oberster Gerichtshof jako do sądu ostatniej instancji.

15 W tych okolicznościach Oberster Gerichtshof postanowił zawiesić postępowanie i wystąpić do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie następujących pytań prejudycjalnych:

„1) Czy spełniony jest warunek »godziwej rekompensaty« w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, jeżeli:

a) uprawnionym, o których mowa w art. 2 dyrektywy 2001/29, przysługuje – wykonywane wyłącznie przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi – prawo do godziwego [stosownego] wynagrodzenia wobec tego, kto jako pierwszy wprowadza [do obrotu] w kraju odpłatnie w celach zarobkowych [w celach handlowych] nośniki [zapisu], które nadają się do zwielokrotniania utworów,

b) prawo to nie jest zależne od tego, czy udostępnienie nośników w obrocie pośrednikom handlowym, osobom fizycznym lub prawnym [wprowadzenie nośników do obrotu z przeznaczeniem dla pośredników handlowych, osób fizycznych lub prawnych] następuje do użytku nie do celów prywatnych [następuje do użytku do celów innych aniżeli prywatne], czy też osobom fizycznym do użytku do celów prywatnych,

c) temu, kto korzysta z nośników [zapisu] [dokonując zwielokrotnienia] na podstawie zgody uprawnionego lub ponownie je eksportuje przed zbyciem na rzecz użytkownika końcowego, przysługuje jednak wobec organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi roszczenie o zwrot wynagrodzenia?

2) W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze:

a) Czy warunek »godziwej rekompensaty« w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 byłby spełniony, jeżeli prawo określone w pytaniu pierwszym lit. a) przysługuje tylko w razie udostępnienia nośników [zapisu] w obrocie osobom fizycznym [wprowadzenia nośników zapisu do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych], które wykorzystują je do zwielokrotniania do celów prywatnych?

b) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie lit. a):

Czy w przypadku udostępnienia nośników [zapisu] w obrocie osobom fizycznym [wprowadzenia nośników zapisu do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych] należy przyjmować – do chwili potwierdzenia przeciwnego stanu rzeczy – że nośniki [zapisu] są wykorzystywane do zwielokrotniania do celów prywatnych?

3) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze lub [bądź] pytanie drugie lit. a):

Czy z art. 5 dyrektywy 2001/29 lub innych przepisów prawa Unii wynika, że prawo do otrzymania godziwej rekompensaty, wykonywane przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, nie przysługuje [nie istnieje], jeżeli organizacja ta jest na mocy ustawy zobowiązana do przekazania połowy dochodu instytucjom socjalnym [społecznym] i kulturalnym, a nie do wypłacenia go uprawnionym do otrzymania wynagrodzenia?

4) W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze lub [bądź] pytanie drugie lit. a):

Czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 lub inny przepis prawa Unii stoją na przeszkodzie prawu do otrzymania godziwej rekompensaty, wykonywanemu przez organizację zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, jeżeli w innym państwie członkowskim – choćby ewentualnie na sprzecznej z prawem Unii podstawie – zostało już wypłacone godziwe [stosowne] wynagrodzenie z tytułu wprowadzenia nośników [zapisu] do obrotu?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

16 W swoim pytaniu pierwszym sąd odsyłający pyta w istocie, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które stosuje opłatę za kopię na użytek prywatny przy okazji pierwszego wprowadzenia do obrotu w kraju, odpłatnie do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania ich utworów, w sposób niezróżnicowany, przewidując jednocześnie prawo do zwrotu uiszczonej opłaty w sytuacji, gdy końcowe użycie tych nośników nie jest objęte hipotezą tego przepisu.

17 W tym kontekście należy przypomnieć, że zgodnie z brzmieniem art. 2 tej dyrektywy państwa członkowskie przyznają podmiotom uprawnionym, o których mowa w tym artykule, wyłączne prawo do zezwalania lub zabraniania bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania ich utworów, utrwaleń ich przedstawień, ich fonogramów, oryginału i kopii ich filmów oraz utrwaleń ich transmitowanych programów, i to przy wykorzystaniu wszelkich środków i w jakiejkolwiek formie, w całości lub częściowo.

18 Jednakże zgodnie z art. 5 ust. 2 lit. b) tej samej dyrektywy państwa członkowskie mogą przewidzieć wyjątek bądź ograniczenie w odniesieniu do przysługującego twórcy dzieła wyłącznego prawa do zwielokrotniania, gdy chodzi o zwielokrotnianie na dowolnych nośnikach przez osobę fizyczną do prywatnego użytku i do celów innych aniżeli bezpośrednio czy pośrednio handlowe, co stanowi wyjątek dotyczący tzw. kopii na użytek prywatny.

19 Trybunał orzekł już, że gdy państwa członkowskie postanowią wprowadzić do swojego prawa wewnętrznego wyjątek kopii na użytek prywatny, to są zgodnie z tym art. 5 ust. 2 lit. b) w szczególności zobowiązane przewidzieć obowiązek uiszczania „godziwej rekompensaty" na rzecz podmiotów wyłącznego prawa do zwielokrotniania (zob. wyroki: z dnia 21 października 2010 r. w sprawie C-467/08 Padawan, Zb.Orz. s. I-10055, pkt 30; z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie C-462/09 Stichting de Thuiskopie, Zb.Orz. s. I-5331, pkt 22).

20 Trybunał orzekł również, że jako iż przepisy dyrektywy 2001/29 nie regulują tej kwestii w wyraźny sposób, państwa członkowskie dysponują szerokim marginesem swobody, aby określić podmiot, który powinien uiścić tę godziwą rekompensatę (zob. ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 23). Podobnie jest, jeżeli chodzi o określenie formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej godziwej rekompensaty.

21 Jeśli bowiem w dyrektywie brak jest dostatecznie precyzyjnych kryteriów prawa Unii, aby określić wynikające z niej obowiązki, to państwa członkowskie zobowiązane są określić, dla swoich terytoriów, najwłaściwsze kryteria pozwalające na zagwarantowanie, w ramach ograniczeń zawartych w prawie Unii, a w szczególności w samej dyrektywie, poszanowania tej dyrektywy [zob., w odniesieniu do odstępstwa od wyłącznego prawa publicznego użyczenia, którego dotyczy dyrektywa Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej (Dz.U. L 346, s. 61), wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-36/05 Komisja przeciwko Hiszpanii, Zb.Orz. s. I-10313, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo].

22 Zgodnie z motywem 35 dyrektywy 2001/29 przy określaniu formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej godziwej rekompensaty należy uwzględnić okoliczności każdego przypadku.

23 Jeżeli chodzi o wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny, o którym mowa w art. 5 ust. 2 lit. b) tej dyrektywy, Trybunał orzekł już, że jako iż osobą, która wyrządziła szkodę podmiotowi wyłącznie uprawnionemu do zwielokrotniania utworu, jest osoba, która sporządziła na swój użytek prywatny kopię chronionego utworu bez zwrócenia się o uprzednią zgodę do wspomnianego podmiotu, z tego względu co do zasady na tej osobie ciąży obowiązek naprawienia szkody związanej ze zwielokrotnieniem poprzez sfinansowanie rekompensaty, która zostanie uiszczona na rzecz tego podmiotu (ww. wyroki: w sprawie Padawan, pkt 45; w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 26).

24 Trybunał orzekł jednakże, że przy uwzględnieniu praktycznych trudności dotyczących zidentyfikowania użytkowników prywatnych oraz zobowiązania ich do wynagrodzenia podmiotom praw autorskich wyrządzanej im przez nich szkody państwom członkowskim wolno ustanawiać dla celów finansowania godziwej rekompensaty „opłatę licencyjną za kopię na użytek prywatny" obciążającą nie zainteresowane strony prywatne, ale podmioty, które dysponują sprzętem, urządzeniami i nośnikami zwielokrotniania cyfrowego i które z tego tytułu prawnie lub faktycznie udostępniają ten sprzęt osobom prywatnym lub świadczą tym osobom usługi zwielokrotniania. W ramach takiego systemu to na podmiotach dysponujących tym sprzętem, urządzeniami i nośnikami zwielokrotniania ciąży obowiązek uiszczenia opłaty za kopię na użytek prywatny (ww. wyroki: w sprawie Padawan, pkt 46; w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 27).

25 Trybunał sprecyzował ponadto, że gdy system ten umożliwia podmiotom zobowiązanym do zapłaty wliczenie kwoty opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny do ceny udostępnienia tego sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania lub do ceny wyświadczonej usługi zwielokrotnienia, ciężar opłaty licencyjnej ponoszą ostatecznie użytkownicy prywatni płacący tę cenę, co jest zgodne z „właściwą równowagą", którą należy ustanowić pomiędzy interesami podmiotów praw autorskich i użytkowników przedmiotów objętych ochroną (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 28).

26 W niniejszej spawie, w systemie ustanowionym przez § 42b UrhG dla finansowania godziwej rekompensaty w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, opłata licencyjna za kopię na użytek prywatny obciąża podmioty, które wprowadzają na rynek odpłatnie, do celów handlowych, nośniki zapisu, które nadają się do zwielokrotniania.

27 Co do zasady system taki – co zostało już stwierdzone w pkt 25 niniejszego wyroku – pozwala podmiotom zobowiązanym do zapłaty na wliczenie kwoty tej opłaty do ceny sprzedaży tychże nośników, tak że ciężar opłaty, zgodne z wymogiem „właściwej równowagi", ponoszą ostatecznie użytkownicy prywatni płacący tę cenę, przy założeniu, że użytkownicy ci są odbiorcami końcowymi.

28 Trybunał orzekł mianowicie, że system finansowania godziwej rekompensaty, taki jak przedstawiony w pkt 24 i 25 niniejszego wyroku, jest do pogodzenia z wymogami „właściwej równowagi", tylko jeśli rozpatrywany sprzęt, urządzenia i nośniki zwielokrotniania mogą być używane do celów sporządzania kopii na użytek prywatny i z tego względu mogą one wyrządzać szkodę twórcy chronionego utworu. Zatem przy uwzględnieniu tych wymogów istnieje konieczny związek między stosowaniem opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w odniesieniu do wspomnianego sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania cyfrowego a używaniem tego sprzętu itd. do celów zwielokrotniania na użytek prywatny, tak że w rezultacie stosowanie w sposób niezróżnicowany opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w odniesieniu do wszystkich rodzajów sprzętu, urządzeń i nośników zwielokrotniania cyfrowego – w tym przy założeniu, że są one nabywane przez podmioty inne niż osoby fizyczne, na potrzeby oczywiście niezwiązane ze sporządzaniem kopii na użytek prywatny – nie okazuje się zgodne z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2001/29 (ww. wyrok w sprawie Padawan, pkt 52, 53).

29 System, którego dotyczy postępowanie główne, prowadzi jednakże do stosowania opłaty za kopię na użytek prywatny w odniesieniu do wszystkich nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, w sposób niezróżnicowany, również w sytuacji, gdy jego końcowe użycie nie jest objęte hipotezą art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29.

30 Powstaje więc pytanie, czy w takiej sytuacji prawo do zwrotu uiszczonej opłaty pozwala na przywrócenie „właściwej równowagi", którą – zgodnie z wymogami dyrektywy 2001/29 – należy ustanowić pomiędzy interesami podmiotów wyłącznych praw do zwielokrotniania i użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

31 W kwestii tej należy stwierdzić, że system finansowania godziwej rekompensaty polegający na stosowaniu w sposób niezróżnicowany opłaty za kopię na użytek prywatny przy okazji wprowadzenia do obrotu w kraju, odpłatnie i do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, czemu towarzyszy prawo do zwrotu uiszczonej opłaty, o ile prawo to jest skuteczne i nie czynni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonej opłaty, może okazać się zgodny z art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, jeżeli trudności praktyczne przywołane w pkt 24 niniejszego wyroku lub inne podobne trudności uzasadniają jego stosowanie.

32 Jeśli bowiem państwo członkowskie wprowadziło na mocy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 wyjątek kopii na użytek prywatny w prawie krajowym, to jest ono zobowiązane do zapewnienia, w ramach swoich kompetencji terytorialnych, skutecznego poboru godziwej rekompensaty, której przeznaczeniem jest naprawienie szkody poniesionej przez podmioty wyłącznego prawa do zwielokrotniania z powodu zwielokrotniania chronionych utworów, zrealizowanego przez użytkowników końcowych zamieszkujących na terytorium tego państwa (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 36). I tak, jeśli pobór ten nastręcza trudności, odnośne państwo członkowskie jest również zobowiązane do ich przezwyciężenia, przy uwzględnieniu okoliczności danego przypadku.

33 Niemniej jednak jeśli nie zachodzą praktyczne trudności lub jeśli trudności te nie są wystarczająco poważne, to brak jest koniecznego związku pomiędzy z jednej strony stosowaniem opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w odniesieniu do nośników zwielokrotniania a z drugiej strony używaniem tych nośników do celów zwielokrotniania na użytek prywatny, tak że stosowanie tej opłaty w sposób niezróżnicowany nie jest uzasadnione i nie spełnia wymogu „właściwej równowagi", którą należy ustanowić pomiędzy interesami tychże podmiotów uprawnionych i użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

34 Do sądu krajowego należy zweryfikowanie – przy uwzględnieniu okoliczności typowych dla każdego systemu krajowego i ograniczeń nałożonych przez dyrektywę 2001/29 – czy praktyczne trudności uzasadniają taki system finansowania godziwej rekompensaty, i w przypadku udzielenia na to pytanie odpowiedzi twierdzącej, czy prawo do zwrotu ewentualnie uiszczonych opłat w sytuacjach innych aniżeli ta, o której mowa w art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29, jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonych opłat.

35 W niniejszej sprawie sąd krajowy musi zweryfikować, po pierwsze, czy stosowanie w sposób niezróżnicowany opłaty za kopię na użytek prywatny przy okazji wprowadzenia do obrotu, odpłatnie i do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, służy w każdym razie wyeliminowaniu dostatecznych praktycznych trudności. W tym kontekście należy wziąć pod uwagę zakres wyjątku a priori powołanego przez Austro-Mechanę w jej uwagach pisemnych i na rozprawie, jego skuteczność, dostępność, stopień jego powszechnej znajomości i łatwość korzystania z niego.

36 Po drugie, sąd odsyłający musi również zweryfikować, czy zakres prawa do zwrotu, jego skuteczność, dostępność, stopień jego powszechnej znajomości i łatwość korzystania z niego pozwalają złagodzić ewentualne zakłócenia równowagi spowodowane przez system w celu wyeliminowania stwierdzonych praktycznych trudności. W tym kontekście należy zauważyć, że sąd odsyłający sam podkreśla, iż przypadki zwrotu nie ograniczają się do tych wyraźnie wymienionych w § 42b ust. 6 UrhG.

37 W świetle powyższego na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które stosuje w sposób niezróżnicowany opłatę za kopię na użytek prywatny przy okazji pierwszego wprowadzenia do obrotu w kraju, odpłatnie i do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, przewidując jednocześnie prawo do zwrotu uiszczonych opłat w sytuacji, gdy końcowe użycie tych nośników nie jest objęte hipotezą tego przepisu, jeżeli, przy uwzględnieniu okoliczności typowych dla każdego systemu krajowego – czego dokonanie należy do sądu odsyłającego – i ograniczeń nałożonych przez dyrektywę 2001/29, praktyczne trudności uzasadniają taki system finansowania godziwej rekompensaty i jeżeli prawo do zwrotu jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonych opłat.

W przedmiocie pytania drugiego

38 Jako że pytanie drugie jest skorelowane z pytaniem pierwszym, a odpowiedź na pytanie pierwsze zależy od oceny sądu odsyłającego, należy odpowiedzieć również na pytanie drugie.

39 W swoim pytaniu drugim sąd odsyłający pyta w istocie, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ustanowieniu przez państwo członkowskie – w ramach systemu finansowania godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, za pośrednictwem opłaty na użytek prywatny obciążającej osobę, która jako pierwsza dokona odpłatnie wprowadzenia tych nośników do obrotu do celów handlowych – wzruszalnego domniemania co do wykorzystywania do celów prywatnych nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, w przypadku wprowadzenia tych nośników do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych.

40 W tym kontekście należy stwierdzić, że w ramach szerokiego marginesu swobody, jakim dysponują państwa członkowskie w celu określenia formy, szczegółowych warunków i ewentualnej wysokości takiej rekompensaty, mogą one przewidzieć domniemania, w szczególności, jak przypomniano w pkt 32 niniejszego wyroku, jeżeli skuteczny pobór godziwej rekompensaty, tytułem naprawienia szkody poniesionej przez podmioty wyłącznego prawa do zwielokrotniania na terytorium tego państwa, nastręcza trudności.

41 W odniesieniu do systemów finansowania podobnych do systemu ustanowionego przez § 42b UrhG Trybunał orzekł już, że jako iż nośniki zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, zostały udostępnione osobom fizycznym na cele prywatne, nie jest wcale konieczne wykazanie, że osoby te rzeczywiście sporządziły kopie na użytek prywatny za pomocą tych nośników i tym samym rzeczywiście wyrządziły szkodę podmiotowi wyłącznie uprawnionemu do zwielokrotniania utworu, ponieważ słusznie domniemuje się, że te osoby fizyczne odnoszą w pełni korzyść z tego udostępnienia, to znaczy zakłada się, iż wykorzystują one wszystkie funkcje związane z tymi nośnikami, łącznie z funkcją zwielokrotniania (ww. wyrok w sprawie Padawan, pkt 54, 55).

42 Sama bowiem zdolność tych nośników zapisu do sporządzania kopii wystarcza do uzasadnienia stosowania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny, pod warunkiem że nośniki te zostały udostępnione osobom fizycznym jako użytkownikom prywatnym (ww. wyrok w sprawie Padawan, pkt 56).

43 Biorąc jednakże pod uwagę praktyczne trudności związane z ustaleniem prywatnego celu korzystania z nośnika zapisu, który nadaje się do zwielokrotniania, ustanowienie wzruszalnego domniemania co do takiego wykorzystywania nośników zapisu w przypadku udostępnienia ich osobom fizycznym jest co do zasady uzasadnione i spełnia wymóg „właściwej równowagi", którą należy ustanowić pomiędzy interesami podmiotów wyłącznie uprawnionych do zwielokrotniania utworu i użytkowników przedmiotów objętych ochroną.

44 Do sądu krajowego należy zweryfikowanie – przy uwzględnieniu okoliczności typowych dla każdego systemu krajowego i ograniczeń nałożonych przez dyrektywę 2001/29 – czy praktyczne trudności związane z ustaleniem wykorzystywania przedmiotowych nośników zapisu do celów prywatnych uzasadniają ustanowienie takiego domniemania i w każdym razie czy przewidziane domniemanie nie prowadzi do pobierania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w sytuacji, w której końcowe użycie tych nośników w sposób oczywisty nie jest objęte hipotezą art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29.

45 W tej sytuacji na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że w ramach systemu finansowania godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, za pośrednictwem opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny obciążającej podmiot, który dokonuje odpłatnie pierwszego wprowadzenia do obrotu na terytorium odnośnego państwa członkowskiego, do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, przepis ten nie stoi na przeszkodzie ustanowieniu przez to państwo członkowskie wzruszalnego domniemania co do wykorzystywania tych nośników do celów prywatnych w przypadku wprowadzenia ich do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych, jeżeli praktyczne trudności związane z określeniem wykorzystywania przedmiotowych nośników zapisu do celów prywatnych uzasadniają ustanowienie takiego domniemania i jeżeli przewidziane domniemanie nie prowadzi do pobierania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w sytuacji, w której końcowe użycie tych nośników w sposób oczywisty nie jest objęte hipotezą tego przepisu.

W przedmiocie pytania trzeciego

46 W swoim pytaniu trzecim sąd odsyłający pyta w istocie, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że prawo do godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, bądź opłaty za kopie na użytek prywatny, przeznaczonej na finansowanie tej rekompensaty, może zostać wykluczone ze względu na to, iż połowa przychodu z tytułu tej rekompensaty bądź opłaty podlega wypłaceniu nie bezpośrednio podmiotom uprawnionym do tejże rekompensaty, lecz instytucjom społecznym i kulturalnym utworzonym w celu wspierania ich interesów.

47 W tym kontekście należy przypomnieć, że koncepcja i wysokość godziwej rekompensaty w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 są związane ze szkodą wynikającą dla podmiotów wyłącznego prawa do zwielokrotniania z dokonanego bez ich zgody, na użytek prywatny, zwielokrotnienia ich chronionych utworów. W tej perspektywie godziwą rekompensatę należy uważać za wyrównanie szkody poniesionej przez te podmioty i koniecznie musi być ona obliczana na podstawie kryterium szkody wyrządzonej im poprzez wprowadzenie wyjątku kopii na użytek prywatny (zob. ww. wyrok w sprawie Padawan, pkt 40, 42).

48 Ponadto Trybunał orzekł już, że gdy chodzi o prawo do godziwej rekompensaty należnej podmiotom wyłącznego prawa do zwielokrotniania z tytułu wyjątku zwielokrotniania [kopii] na użytek prywatny, to z żadnego przepisu dyrektywy 2001/29 nie wynika, aby ustawodawca unijny zamierzał wprowadzić możliwość zrzeczenia się tego prawa przed podmioty uprawnione do tej rekompensaty (wyrok z dnia 9 lutego 2012 r. w sprawie C-277/10 Luksan, pkt 105).

49 Niemniej jednak, jak podniósł rzecznik generalny w pkt 76 opinii, dyrektywa 2001/29 nie nakłada na państwa członkowskie, które wprowadziły wyjątek kopii na użytek prywatny w swoim prawie krajowym, obowiązku zapewnienia podmiotom uprawnionym do otrzymania tej godziwej rekompensaty wypłacenia jej w gotówce w całości i nie zabrania również tym państwom członkowskim przewidzenia, że – w ramach szerokiego marginesu swobody, jakim dysponują – część tejże rekompensaty będzie świadczona w formie rekompensaty pośredniej.

50 W tym kontekście okoliczność, iż godziwą rekompensatę należy postrzegać jako wyrównanie szkody poniesionej przez podmioty wyłącznego prawa do zwielokrotniania z powodu wprowadzenia wyjątku kopii na użytek prywatny i że owa rekompensata koniecznie musi być obliczana na podstawie tej szkody, nie stanowi przeszkody dla tego, aby część dochodu przeznaczonego na sfinansowanie godziwej rekompensaty została przekazana podmiotom praw autorskich pośrednio, za pośrednictwem instytucji społecznych i kulturalnych utworzonych w celu wspierania ich interesów.

51 Jak podnosi bowiem rzecznik generalny w pkt 76 opinii, systemy wynagradzania za kopię na użytek prywatny są obecnie siłą rzeczy nieprecyzyjne w odniesieniu do większości nośników zapisu, ponieważ w praktyce nie można ustalić, który utwór został zwielokrotniony przez którego użytkownika i na którym nośniku.

52 Ponadto należy podnieść, że taki system pośredniego pobierania godziwej rekompensaty przez podmioty do niej uprawnione realizuje jeden z celów właściwej ochrony prawa własności intelektualnej, o których mowa w dyrektywie 2001/29, którym jest – co wynika z motywów 10 i 11 tej dyrektywy – zapewnienie powstawaniu twórczości kulturalnej i jej produkcji w Europie niezbędnych środków umożliwiających kontynuowanie [podmiotom praw autorskich] ich twórczej i artystycznej pracy oraz zachowanie niezależności i godności twórców i artystów wykonawców.

53 W konsekwencji okoliczność, iż część przychodu przeznaczonego na sfinansowanie godziwej rekompensaty w rozumieniu art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 jest przekazywana podmiotom praw autorskich pośrednio, za pośrednictwem instytucji społecznych i kulturalnych utworzonych w celu wspierania ich interesów, nie jest niezgodna z celem tej rekompensaty, jeżeli te instytucje społeczne i kulturalne rzeczywiście wspierają uprawnionych, a warunki funkcjonowania tych instytucji nie mają charakteru dyskryminującego, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

54 Z celem tej rekompensaty nie byłoby bowiem zgodne, gdyby instytucje te wspierały podmioty inne niż uprawnieni lub gdyby podmioty niemające obywatelstwa danego państwa członkowskiego były tego wsparcia z mocy prawa lub faktycznie pozbawione.

55 W świetle powyższych rozważań na pytanie trzecie należy odpowiedzieć, iż art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że prawo do godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, bądź opłaty za kopię na użytek prywatny, przeznaczonej na finansowanie tej rekompensaty, nie może zostać wykluczone ze względu na to, iż połowa przychodu z tytułu tej rekompensaty bądź opłaty podlega wypłaceniu nie bezpośrednio podmiotom uprawnionym do tejże rekompensaty, lecz instytucjom społecznym i kulturalnym utworzonym w celu wspierania interesów tychże uprawnionych podmiotów, jeżeli te instytucje społeczne i kulturalne rzeczywiście wspierają owe uprawnione podmioty, a warunki funkcjonowania tych instytucji nie mają charakteru dyskryminującego, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania czwartego

56 W swoim pytaniu czwartym sąd odsyłający pyta w istocie, czy art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że ustanowiony przez państwo członkowskie obowiązek uiszczenia przy okazji odpłatnego wprowadzenia do obrotu, do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, opłaty za kopię na użytek prywatny, przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, może zostać wykluczony ze względu na to, że analogiczna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim.

57 W kwestii tej należy przypomnieć, że art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 nakłada na państwo członkowskie, które wprowadziło wyjątek zwielokrotnienia [kopii] na użytek prywatny do swego prawa krajowego, zobowiązanie [osiągnięcia] rezultatu, w tym znaczeniu, że państwo to jest zobowiązane

zapewnić w ramach swych kompetencji skuteczny pobór godziwej rekompensaty mającej na celu naprawienie szkody wyrządzonej podmiotom praw, w szczególności jeśli powstała ona na terytorium tego państwa członkowskiego (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 34).

58 Jako że to na użytkownikach końcowych, którzy sporządzili na swój prywatny użytek kopię chronionego utworu bez zwrócenia się o uprzednią zgodę do podmiotu wyłącznego prawa do zwielokrotniania i którzy w związku z tym wyrządzili temu podmiotowi praw autorskich szkodę, ciąży co do zasady obowiązek naprawienia tej szkody, można przypuszczać, że szkoda wymagająca naprawienia powstała na terytorium państwa członkowskiego, w którym zamieszkują ci użytkownicy końcowi (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 35).

59 Z powyższego wynika, że jeżeli państwo członkowskie wprowadziło wyjątek dotyczący kopii na użytek prywatny w swoim prawie krajowym i jeżeli użytkownicy końcowi, którzy w prywatnym zakresie dokonują zwielokrotnienia chronionego utworu, zamieszkują na jego terytorium, to to państwo członkowskie jest zobowiązane do zapewnienia, w ramach swoich kompetencji terytorialnych, skutecznego poboru godziwej rekompensaty, której przeznaczeniem jest naprawienie szkody poniesionej przez podmioty wyłącznego prawa do zwielokrotniania na terytorium tego państwa (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 36).

60 Ponadto należy przypomnieć, że system poboru wybrany przez zainteresowane państwo członkowskie nie może zwolnić tego państwa od spoczywającego na nim obowiązku osiągnięcia rezultatu polegającego na zagwarantowaniu poszkodowanym podmiotom wyłącznego prawa do zwielokrotniania efektywnej zapłaty godziwego wynagrodzenia w charakterze odszkodowania za szkodę powstałą na jego terytorium (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 39).

61 W tym kontekście na ten obowiązek nie ma wpływu okoliczność, że w przypadku umów zawieranych na odległość, zawodowy sprzedawca, który udostępnia kupującym zamieszkującym na terytorium tego państwa członkowskiego, jako użytkownikom końcowym, sprzęt, urządzenia i nośniki zwielokrotniania, ma swoją siedzibę w innym państwie członkowskim (ww. wyrok w sprawie Stichting de Thuiskopie, pkt 40).

62 Biorąc pod uwagę, że – co zostało przypomniane w pkt 47 niniejszego wyroku – godziwą rekompensatę należy postrzegać jako wyrównanie szkody poniesionej przez podmioty wyłącznego prawa do zwielokrotniania z powodu wprowadzenia wyjątku kopii na użytek prywatny i że owa rekompensata koniecznie musi być obliczana na podstawie kryterium tejże szkody, nie jest istotny argument, że przeniesienie z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, może zwiększyć szkodę wyrządzoną tym podmiotom praw.

63 Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 przewiduje bowiem godziwą rekompensatę nie za wprowadzenie do obrotu nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania, lecz za samo zwielokrotnienie, dokonane na wszelkich rodzajach nośników, przez osobę fizyczną na użytek prywatny i w celach innych niż bezpośrednio czy pośrednio handlowych. Takie zwielokrotnienie nie zachodzi z powodu przeniesienia z jednego państwa członkowskiego do innego państwa członkowskiego nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania.

64 Jeśli bowiem państwo członkowskie, które wprowadziło wyjątek kopii na użytek prywatny w swoim prawie krajowym i na którego terytorium zamieszkują użytkownicy końcowi, jest zobowiązane do zapewnienia, w ramach swoich kompetencji terytorialnych, skutecznego poboru godziwej rekompensaty, której przeznaczeniem jest naprawienie szkody poniesionej przez uprawnione podmioty, to okoliczność, iż opłata przeznaczona na sfinansowanie tej rekompensaty została już uiszczona w innym państwie członkowskim, nie może być powoływana w celu uniknięcia zapłaty w pierwszym państwie członkowskim tej rekompensaty bądź opłaty przeznaczonej na jej sfinansowanie.

65 Niemniej jednak osoba, która uiściła wcześniej tę opłatę w niewłaściwym terytorialnie państwie członkowskim, może żądać od tego państwa członkowskiego jej zwrotu na podstawie przepisów prawa krajowego.

66 W świetle powyższych rozważań na pytanie czwarte należy odpowiedzieć, iż art. 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że ustanowiony przez państwo członkowskie obowiązek uiszczenia przy okazji odpłatnego wprowadzenia do obrotu, do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, opłaty za kopię na użytek prywatny przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, nie może zostać wykluczony ze względu na to, iż analogiczna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim.

W przedmiocie kosztów

67 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego, które stosuje w sposób niezróżnicowany opłatę za kopię na użytek prywatny przy okazji pierwszego wprowadzenia do obrotu w kraju, odpłatnie i do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, przewidując jednocześnie prawo do zwrotu uiszczonych opłat w sytuacji, gdy końcowe użycie tych nośników nie jest objęte hipotezą tego przepisu, jeżeli, przy uwzględnieniu okoliczności typowych dla każdego systemu krajowego – czego dokonanie należy do sądu odsyłającego – i ograniczeń nałożonych przez dyrektywę 2001/29, praktyczne trudności uzasadniają taki system finansowania godziwej rekompensaty i jeżeli prawo do zwrotu jest skuteczne i nie czyni nadmiernie utrudnionym zwrotu uiszczonych opłat.**

2) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że w ramach systemu finansowania godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, za pośrednictwem opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny obciążającej podmiot, który dokonuje odpłatnie pierwszego wprowadzenia do obrotu na terytorium odnośnego państwa członkowskiego, do celów handlowych, nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, przepis ten nie stoi na przeszkodzie ustanowieniu przez to państwo członkowskie wzruszalnego domniemania co do wykorzystywania tych nośników do celów prywatnych w przypadku wprowadzenia ich do obrotu z przeznaczeniem dla osób fizycznych, jeżeli praktyczne trudności związane z określeniem wykorzystywania przedmiotowych nośników zapisu do celów prywatnych uzasadniają ustanowienie takiego domniemania i jeżeli przewidziane domniemanie nie prowadzi do pobierania opłaty licencyjnej za kopię na użytek prywatny w sytuacji, w której końcowe użycie tych nośników w sposób oczywisty nie jest objęte hipotezą tego przepisu.**

3) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że prawo do godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, bądź opłaty za kopię na użytek prywatny, przeznaczonej na finansowanie tej rekompensaty, nie może zostać wykluczone ze względu na to, iż połowa przychodu z tytułu tej rekompensaty bądź opłaty podlega**

wypłaceniu nie bezpośrednio podmiotom uprawnionym do tejże rekompensaty, lecz instytucjom społecznym i kulturalnym utworzonym w celu wspierania interesów tychże uprawnionych podmiotów, jeżeli te instytucje społeczne i kulturalne rzeczywiście wspierają owe uprawnione podmioty, a warunki funkcjonowania tych instytucji nie mają charakteru dyskryminującego, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

4) **Artykuł 5 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2001/29 należy interpretować w ten sposób, że ustanowiony przez państwo członkowskie obowiązek uiszczenia przy okazji odpłatnego wprowadzenia do obrotu do celów handlowych nośników zapisu, które nadają się do zwielokrotniania utworów, opłaty za kopię na użytek prywatny przeznaczonej na sfinansowanie godziwej rekompensaty, o której mowa w tym przepisie, nie może zostać wykluczony ze względu na to, iż analogiczna opłata została już uiszczona w innym państwie członkowskim.**

Podpisy